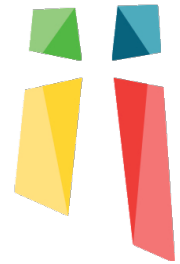

Pinksterbrief vanwege de verantwoordelijken van de Pastorale Eenheid H. Damiaan – in alle kerken op Pinksteren 2024 voorgelezen.

Beste mensen,

Dat u hier vandaag in deze viering bent en waarschijnlijk ook heel regelmatig komt is een zeer groot teken van toewijding aan deze gemeenschap. Bovenal getuigt het van uw besef dat gelovig zijn niet iets is wat je op je eentje doet maar om medegelovigen vraagt. Voor uw volgehouden engagement, voor uw samen vieren en bidden en voor de nauwe contacten die u daardoor met elkaar smeedt zijn wij u uiterst dankbaar.

Sommigen onder u, wellicht de meesten, zullen ongetwijfeld nog de tijd herinneren dat katholiek zijn 'de regel' was en andersgelovig of vrijzinnig 'de uitzondering'. Daartoe was toen een uitgebreid netwerk van kerken, kapellen en gebouwen nodig en een infrastructuur die alle aspecten van het leven samenbracht: wonen, leren, werken, gezondheid, ontmoeting, ontspanning, bidden enz. Om het met een beeld te zeggen: parochies waren toen als bodembedekkers die geheel Vlaanderen bedekten. Waar men ook woonde, men woonde altijd dichtbij een kerk en een parochiale infrastructuur die in de spirituele en materiële nood voorzag.

Maar dat beeld gaat al heel lang niet meer op. Excuses als we even in beeldspraak blijven. Eerst heeft de bodembedekker plaats gemaakt voor een kaas met gaten. Hier en daar vielen voorgangers, mannen en vrouwen, weg: priesters, diakens, pastoraal werkenden, gevormde leken, catechisten en vrijwilligers. En natuurlijk ook veel gelovigen zelf. Men probeerde de gaten te vullen door een vormingsaanbod voor gebeds- en uitvaartvoorgangers en door voorgangers naar meerdere plaatsen te zenden. Maar ook het vullen van die gaten werd van langsom moeilijker en onhoudbaar. Intussen bleef de kaas zelf, het netwerk van kerken en andere gebouwen, zo goed als ongewijzigd maar vaak met grote inspanning voor onderhoud door Kerkraden, plaatselijke teams en vrijwilligers en met teruglopende middelen.

Kijkend naar veel van onze kleine gemeenschappen in de PE H. Damiaan kunnen we niet anders dan vaststellen dat vandaag kleine brokjes kaas overblijven. Maar die kleine brokjes kunnen net zo goed hartig zijn en smaakmaker in het groter gerecht van de samenleving. Het gaat er vandaag niet zozeer om, om talrijk te zijn maar om een teken te zijn. Of om het in de taal van de beste beeldengebruiker Jezus te zeggen: om gist in het deeg te zijn. Als gelovigen

kijken we soms pessimistisch naar de samenleving en de wijze waarop zij zich losmaakt van de katholieke godsdienst. Maar op Pinksteren geloven wij dat aandachtig kijken naar wat rondom ons gebeurt één van de manieren is waarop de Geest tot ons spreekt en ons leidt in deze tijd.

Maar opnieuw teken zijn kan alleen maar als we niet al onze aandacht en energie moeten stoppen in veel te veel gebouwen. Of als we mensen voortdurend moeten overvragen. Terwijl onze energie moet gaan naar het elkaar opnieuw herontdekken in datgene wat ons bindt: leerling van Jezus zijn. Want de Heilige Geest wordt gegeven om leerling te zijn en te blijven en steeds meer te worden.

Om dit voor de toekomst te waarborgen is een grondige herschikking van het pastorale landschap onvermijdelijk. De PE H. Damiaan bestaat uit 4 clusters: Hoboken, Berchem, het Kiel en Wilrijk. De bedoeling is dat Hoboken, het Kiel en Wilrijk over 10 jaar elk één parochie vormen en Berchem 2 parochies. Daarbij zullen sommige kerken volledig voor de eredienst beschikbaar blijven en andere een geheel of gedeeltelijk nieuwe bestemming krijgen. En dit geldt eveneens voor de parochiale infrastructuur. In de voorbereiding daarop zullen sommige parochies over 3 jaar samengevoegd zijn met andere, sommige over 10 jaar. Zowel Kerkraden als plaatselijke teams zullen daarbij door het Team van de Pastorale Eenheid worden begeleid.

Voor Hoboken betekent dit dat in een eerste fase de parochie van het Heilig Hart wordt samengevoegd met deze van O.-L.-Vrouw Geboorte en de parochie van de Heilige Familie wordt samengevoegd met deze van Sint-Jozef. De kerk van Heilige Familie wordt herbestemd maar de kapel blijft als aandachtsruimte en voor kleine liturgische gebeurtenissen. De kerk van het Heilig Hart wordt verkocht om afgebroken of omgevormd te worden. De kapel in de pastorie blijft voor kleine liturgische gebeurtenissen. Over tien jaar zal de parochie van Sint-Jozef ook samengevoegd zijn met deze van O.-L.-Vrouw Geboorte en zal de kerk van Sint-Jozef een bijkerk zijn met een nevenbestemming. De kerk van O.-L.-Vrouw Geboorte zelf wordt de hoofdkerk van de Cluster Hoboken. Maar ook hier is er plaats voor nevenbestemming als concertkerk en tentoonstellingsruimte.

Voor Berchem betekent dit dat in een eerste fase de parochie van het Heilig Sacrament wordt samengevoegd met deze van De Verrezen Heer. De huidige kerk van het Heilig Sacrament wordt afgebroken en op de plaats wordt een nieuwe kapel gebouwd als aandachtsruimte en voor kleine liturgische gebeurtenissen. De Nederlandstalige parochie van de Heilige Theresia kan ter plaatse blijven zolang de paters Karmelieten de parochie bedienen maar daarna dient de gemeenschap aansluiting te krijgen bij Sint-Willibrordus of de Verrezen Heer. De Poolstalige gemeenschap kan geleidelijk de kerk van Heilige Theresia verder uitbouwen maar alleen als onderdeel van de PE H. Damiaan. De parochie van O.-L.-Vrouw Middelaes en Heilige Lodewijk komt in een nauw samenwerkingsverband met de parochie van Pius X in Wilrijk. Over tien jaar zijn beide parochies samengevoegd met deze van de Verrezen Heer. Zowel de kerk van Pius X als deze van O.-L.-Vrouw Middelaes en Heilige Lodewijk zullen dan een neven- of herbestemming hebben. De kerken van Sint-Willibrordus en deze van de Verrezen Heer worden de hoofdkerken van de Cluster Berchem.

Voor het Kiel betekent dit dat in een eerste fase de parochie van de Heilige Bernardus wordt samengevoegd met deze van Christus Koning. De kapel zelf blijft als aandachtsruimte en voor kleine liturgische gebeurtenissen. De parochie van Sint-Catharina zal over tien jaar ook samengevoegd zijn met de parochie van Christus Koning. De Spaanstalige gemeenschap maakt in de tussentijd de overstap naar de kerk van Christus Koning of naar een andere plaats. De kerk van Sint-Catharina wordt eerst nevenbestemd en daarna herbestemd. De kerk van Christus Koning zelf wordt de hoofdkerk van de Cluster Kiel.

Voor Wilrijk betekent dit dat in een eerste fase de parochie van Sint-Jan Vianney en de kapel van de Heilige Naam Jezus worden samengevoegd met deze van Sint-Bavo. De kerk van Sint-Jan Vianney wordt volledig herbestemd, de kapel van de Heilige Naam Jezus wordt bijkapel van Sint-Bavo voor kleine liturgische gebeurtenissen. De parochie van Sint-Jan Evangelist wordt eveneens in een eerste fase samengevoegd met deze van Sint-Bavo en de kapel van Berkenrijs krijgt een herbestemming. De parochie van Pius X gaat over naar de Cluster Berchem en komt in een nauw samenwerkingsverband met de parochie van O.-L.-Vrouw Middelaes en Heilige Lodewijk. Over tien jaar zijn beide parochies samengevoegd met deze van de Verrezen Heer. Zowel de kerk van Pius X als deze van O.-L.-Vrouw Middelaes en Heilige Lodewijk zullen dan een neven- of herbestemming hebben. De kerk van Sint-Bavo zelf wordt de hoofdkerk van de Cluster Wilrijk.

Het team van de PE H. Damiaan beseft maar al te goed dat het voor velen onder u geen sinecure is om een gewoonte van een kerk 'vlakbij' los te laten en in te ruilen voor een kerk die 'hier en daar' is en waarbij u zelf keuzes zal moeten maken tot welke gemeenschap u wil behoren. Wij willen alleen waarborgen dat de plek waar u dan voor kiest er ook één zal zijn waar u ten volle opnieuw zal kunnen proeven van wat het betekent om gist in het deeg te zijn en uitdagend teken voor alle mensen vandaag. Moge de Heilige Geest ons daartoe op deze Pinksterdag helpen en bezielen. Zalig Pinksteren!

Gegeven op Pinksteren 2024

Ronald Sledsens, Deken van Antwerpen &
Het Team van de Pastorale Eenheid Damiaan